

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Marie Součkové v právní věci žalobkyně **I. H.**, zast. Mgr. Bc. Vítězslavem Jírou, advokátem se sídlem Brno, Rooseveltova 6/8, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem Praha 5, Křížová 25, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 5. 5. 2006, 33 Cad 106/2005 – 58,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností napadla žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) v záhlaví uvedený rozsudek Krajského soudu v Brně, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 18. 5. 2005, č. X. Žalovaná tímto rozhodnutím přiznala žalobkyni částečný invalidní důchod ve výši 4105 Kč měsíčně ode dne 2. 1. 2005 podle ust. § 44 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 155/1995 Sb.“). Vycházela přitom z posudku lékaře Městské správy sociálního zabezpečení v Brně (dále též „MSSZ“) ze dne 20. 12. 2004, jímž byla, žalobkyně uznána částečně invalidní.

V řízení o přezkoumání rozhodnutí žalované si krajský soud vyžádal posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti žalobkyně od Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV). Komise dospěla dne 18. 1. 2006 k závěru, že u žalobkyně se jednalo o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou bylo postižení

obou kyčelních kloubů. Míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti byla stanovena podle kapitoly XV, oddílu H, položky 46.2, písm. b) přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb., kterou se provádí zákon o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, ve výši 45 %. Postižení kloubů by bylo hodnoceno na horní hranici daného procentního pásma. S ohledem na ostatní onemocnění a předchozí vykonávané výdělečné činnosti navýšila posudková komise hodnocení o 10 % na celkových 55 %.

Žalobkyně ve svém podání ze dne 20. 1. 2006 sdělila soudu své námitky k vyhotovenému posudku. Především nesouhlasila s tím, že přisedícím lékařem byl odborný neurolog. Hlavní diagnóza, na základě níž požádala o plný invalidní důchod, je totiž onemocnění kyčelních kloubů, kterému údajně MUDr. P. jako lékař neurolog moc nerozumí. Dále nesouhlasila s tím, že by v popředí jejího dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu mělo být onemocnění páteře, neboť si je vědoma toho, že pouze na onemocnění páteře nemůže získat potřebný počet procent poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti na přidělení plného invalidního důchodu. Na základě těchto námitek žalobkyně požádal soud komisi o vyjádření. Ta ve svém doplňujícím posudku ze dne 1. 3. 2006 na svém závěru setrvala. Krajský soud považoval tyto posudky za úplné, objektivní a přesvědčivé, neboť vycházely z kompletní zdravotní dokumentace. Stanovená míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti byla přesvědčivě zdůvodněna. Posudek lékaře MSSZ v Brně se sice od posudků Posudkové komise MPSV lišil ve stanovení příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a v následném stanovení poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti, oba posuzující orgány však shodně dospěly k závěru, že zdravotní stav žalobkyně odpovídá částečné invaliditě. Soud proto vzal za prokázané, že žalobkyně k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované neplnila podmínky pro přiznání plného invalidního důchodu.

Krajský soud nepřisvědčil tvrzení žalobkyně, že žádala o přiznání plného invalidního důchodu. Z dávkového spisu zjistil, že žalobkyně dne 6. 4. 2005 požádala u MSSZ v Brně o částečný invalidní důchod s tím, aby jí byl přiznán od 2. 1. 2005. Tuto žádost vlastnoručně podepsala. V dokumentaci je dále založena její žádost o plný invalidní důchod podaná dne 4. 7. 2005, tj. dva měsíce po vydání napadeného rozhodnutí. Nemohla se tudíž vztahovat k napadenému rozhodnutí žalované.

Soud je oprávněn přezkoumávat rozhodnutí správního orgánu, které je napadeno řádnou žalobou a řádně označeno. Žalobkyně uvedla, že napadá rozhodnutí žalované ze dne 18. 5. 2005. Tomuto rozhodnutí odpovídá žádost o částečný invalidní důchod založená v dávkovém spisu. Pokud žalobkyně požádala jinou žádostí o plný invalidní důchod, má možnost podat žalobu proti rozhodnutí, které žalovaná k této žádosti vydá. Soud posoudil žalobu jako nedůvodnou a proto ji podle ust. § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítl.

V podané kasační stížnosti dovozovala stěžovatelka naplnění důvodů podle ust. § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Uvedla, že splnění podmínek nároku na plný nebo částečný invalidní důchod je ryze odbornou otázkou týkající se posouzení jejího zdravotního stavu v době rozhodování žalované v květnu 2005. Tato skutečnost nebyla ani v přezkumném soudním řízení náležitě a objektivně zjištěna. Zdravotní stav stěžovatelky byl několikrát posuzován v rámci řízení o přechodu do invalidity, jednak lékařem MSSZ v Brně v roce 2004, a dále Posudkovou komisí MPSV. Rovněž soud nechal v řízení o žalobě přezkoumat zdravotní stav stěžovatelky touto posudkovou komisí, proti níž žalobkyně namítla neobjektivnost a zaujatost, a jejíž závěr považuje za nesprávný, neboť vychází ze stejných podkladů a informací jako původní posudkový lékař.

Stěžovatelka uvedla, že není pravdou, že by se ohledně závažnosti jejího zdravotního stavu jednalo pouze o její subjektivní úvahu. V průběhu řízení bylo prokázáno, že požádala o přechod z pracovní neschopnosti do invalidity na základě doporučení své lékařky, neboť nebyla pro svůj zdravotní stav schopna žádného výkonu výdělečné činnosti, a to od počátku pracovní neschopnosti, tj. dne 30. 1. 2004, až do současnosti.

Za jediný možný způsob objektivního posouzení svého zdravotního stavu stěžovatelka považuje posudek nezávislého soudního znalce, na základě kterého by byly jednoznačně odstraněny vady předchozích posudků orgánů žalované. Soud však vzhledem k tomu, že stěžovatelka údajně požádala o částečný invalidní důchod, neprovedl tento důkaz přes výslovný návrh stěžovatelky a nezjistil tak objektivně její zdravotní stav.

Podle soudu napadla stěžovatelka rozhodnutí žalované ze dne 18. 5. 2005, kterému koresponduje její žádost o částečný invalidní důchod. S tímto však stěžovatelka nesouhlasí, neboť rozsudkem zamítnutá žaloba se vztahuje k žádosti o přechod z pracovní neschopnosti do invalidity a k jednání komise ze dne 20. 12. 2004, 24. 2. 2005 a 29. 3. 2005, kde bylo rozhodnuto o jejím částečném invalidním důchodě. Je tedy nelogické, aby stěžovatelka dne 6. 4. 2005 žádala o přidělení částečného invalidního důchodu, když jí byl dne 29. 3. 2005 přidělen. Dne 6. 4. 2005 požádala pouze o vyplácení dávek přiděleného částečného invalidního důchodu. Žalobu bylo možné podat teprve po obdržení rozhodnutí žalované, musela tedy žádost dne 6. 4. 2005 podepsat, aby jí bylo rozhodnutí doručeno.

Stěžovatelka se domnívá, že podle zákona č. 155/1995 Sb. se o přiznání nároku na částečný nebo plný invalidní důchod rozhoduje na základě žádosti o přechod z pracovní neschopnosti do invalidity, nikoliv na základě žádosti o částečný nebo plný invalidní důchod. Přiznání nároku na důchod je závislé na splnění podmínek uvedených v ust. § 38 zákona č. 155/1995 Sb. V případě, že žadatel podmínky splňuje, přizná mu příslušný orgán nárok na důchod. Pokud by byl zdravotní stav žadatele posouzen tak, že jeho schopnost soustavné výdělečné činnosti je omezená nad 66 %, potom by i bez specifikace návrhu, zda žádá o částečný nebo plný invalidní důchod, měl dotýčný nárok na přiznání plného invalidního důchodu. Z uvedeného je zřejmé, že k přiznání plného invalidního důchodu mohlo dojít v případě objektivního posouzení zdravotního stavu stěžovatelky na základě její žádosti o přechod z pracovní neschopnosti do invalidity.

Stěžovatelka navrhla, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Brně zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Současně požádala o osvobození od soudních poplatků.

Z dávkového spisu stěžovatelky vedeného žalovanou zjistil Nejvyšší správní soud tyto pro rozhodnutí ve věci podstatné skutečnosti:

Stěžovatelka byla posudkem lékaře MSSZ v Brně ze dne 20. 12. 2004 uznána částečně invalidní podle § 44 odst. 1 zák. č. 155/1995 Sb. ode dne 14. 10. 2004. Tento posudek byl podkladem pro rozhodnutí MSSZ Brno ze dne 20. 12. 2004, vydané v řízení o přechodu pracovní neschopnosti do invalidity. Proti uvedenému rozhodnutí podala stěžovatelka odvolání, které Česká správa sociálního zabezpečení, pracoviště Brno, rozhodnutím ze dne 31. 3. 2005 zamítla. Odkázala přitom na závěry posudků Posudkové komise MPSV ze dne 24. 2. 2005 a 29. 3. 2005, podle nichž pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti stěžovatelky z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu činí nejméně 33 %,

nedosahuje však 66 % odpovídajících plné invaliditě, a nejde ani o schopnost vykonávat pro zdravotní postižení soustavnou výdělečnou činnost jen za zcela mimořádných podmínek. Míra poklesu byla celkově stanovena ve výši 55 %. Stěžovatelka uplatnila dne 6. 4. 2005 žádost o částečný invalidní důchod. Přiznání důchodu požadovala ode dne 2. 1. 2005. Uvedenou žádost vlastnoručně podepsala. Na základě této žádosti vydala žalovaná dne 18. 5. 2005 rozhodnutí o přiznání částečného invalidního důchodu. V dávkovém spise jsou dále založeny žádosti stěžovatelky o plný invalidní důchod ze dne 4. 7. 2005 a 20. 9. 2006. Obě tedy byly podány po vydání rozhodnutí žalované .

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek Krajského soudu v Brně v rozsahu stížních bodů uvedených v kasační stížnosti, přičemž byl nucen přihlédnout ex offio k dále vymezenému procesnímu pochybení soudu, a po posouzení výše uvedených skutečností dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Pro rozhodnutí ve věci považoval Nejvyšší správní soud za nutné především určit, jaké právo bylo předmětem správního řízení a o jaké dávce správní orgán rozhodl, případně rozhodovat měl. Výše již bylo uvedeno, že stěžovatelka podala dne 6. 4. 2005 žádost o částečný invalidní důchod. Tím vymezila předmět správního řízení, o němž také správní orgán svým rozhodnutím ze dne 18. 5. 2005 rozhodl. Žádost o jinou dávku podaná do doby vydání uvedeného správního rozhodnutí není v dávkovém spise doložena a neprokázala ji ani stěžovatelka v průběhu soudního řízení.

Stěžovatelka namítla, že žaloba, která byla napadeným rozsudkem zamítnuta, se vztahuje k žádosti o přechod z pracovní neschopnosti do invalidity a jednání komise ze dne 20. 12. 2004, 24. 2. 2005 a 29. 3. 2005, kde bylo rozhodnuto o částečném invalidním důchodě. Podle stěžovatelky se o přiznání nároku na částečný nebo plný invalidní důchod rozhoduje na základě žádosti o přechod z pracovní neschopnosti do invalidity, nikoliv na základě žádosti o částečný nebo plný invalidní důchod. Tento názor je však mylný.

Posouzení zdravotního stavu stěžovatelky dne 20. 12. 2004, 24. 2. 2005 a 29. 3. 2005, která stěžovatelka zpochybňovala, proběhla v rámci řízení o přechodu z pracovní neschopnosti do invalidity, které bylo ukončeno rozhodnutím žalované ze dne 31. 3. 2005. Stěžovatelka se zde domáhala uznání plné invalidity, což odpovídalo předmětu řízení, nikoliv přiznání plného invalidního důchodu. Řízení o dávce pak bylo podle § 81 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, (dále jen „zákon č. 582/1991 Sb.“), zahájeno žádostí stěžovatelky o částečný invalidní důchod ze dne 6. 4. 2005. Jednalo se o tedy o dvě samostatná řízení. Na tom nic nemění fakt, že rozhodnutí, kterým je zjištěna plná nebo částečná invalidita zaměstnance neschopného práce a které je pokladem pro rozhodnutí o přiznání plného nebo částečného invalidního důchodu, přezkoumává soud jen při rozhodování o žalobě proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení o těchto dávkách.

Žalovaná tedy nepochybila, pokud svým rozhodnutím ze dne 18. 5. 2005 rozhodla pouze o přiznání částečného invalidního důchodu stěžovatelce a neučinila žádný výrok (ať již vyhovující či zamítavý) ohledně plného invalidního důchodu, neboť nárok na tuto dávku stěžovatelka předepsaným způsobem neuplatnila a v průběhu správního řízení nebylo zjištěno, že by byla plně invalidní (ust. § 86 odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb.). Žalovaná tak stěžovatelce přiznala přesně to, o čem sama požádala.

Na základě této výchozí úvahy pak Nejvyšší správní soud posuzoval zákonnost rozsudku krajského soudu. Dospěl k závěru, že v projednávaném případě došlo v řízení před

krajským soudem k procesnímu pochybení. Krajský soud si totiž neujasn timer předmět správního řízení ani obsah napadeného rozhodnutí, a v důsledku toho chybně stanovil rozsah své přezkumné činnosti. Za účelem posouzení námitky stěžovatelky, že plní podmínky pro přiznání plného invalidního důchodu, pak prováděl rozsáhlé dokazování ohledně existence její plné invalidity, ačkoliv zodpovězení této otázky nemohlo mít na posouzení zákonnosti správního rozhodnutí žádný vliv. I v případě, že by byla plná invalidita stěžovatelky prokázána, nemohl by soud rozhodnutí žalované ze dne 18. 5. 2005 zrušit, neboť ve správním soudnictví soud podle ust. § 75 odst. 2 s. ř. s. přezkouvává v mezích žalobních bodů vždy pouze zákonnost výroku správního rozhodnutí a toto rozhodnutí žádný výrok, jímž by bylo jakkoliv rozhodnuto o nároku na plný invalidní důchod stěžovatelky, neobsahovalo a ani obsahovat nemělo. Soud tedy mohl přezkoumat pouze to, zda byly splněny podmínky pro přiznání částečného invalidního důchodu, neboť stěžovatelka o tuto dávku požádala a v průběhu správního řízení nebyly zjištěny skutečnosti uvedené v ust. § 86 odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb.

Nejvyšší správní soud přitom nezpochybňuje povinnost krajského soudu vypořádat se s žalobním bodem, v němž stěžovatelka dovozovala svoji plnou invaliditu a nezákonnost správního rozhodnutí spatřovala v tom, že jí nebyl přiznán plný invalidní důchod, přistoupit k němu měl však způsobem předestřeným výše.

Podstatou stížních námitek je v zásadě tvrzení, že se posudky Posudkové komise MPSV ani předchozí posudek lékaře MSSZ v Brně řádně nevypořádaly s hodnocením zdravotního stavu a dochované pracovní schopnosti stěžovatelky a nezjistily proto její plnou invaliditu, přičemž krajský soud pochybil, pokud se se závěry těchto posudků ztotožnil. Stěžovatelka sama podřadila uplatněné důvody formálně pod ust. § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Nejvyšší správní soud však na základě její argumentace dovodil, že fakticky byl uplatněn důvod podle ust. § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., tedy jiná vada řízení před soudem, neboť primárně je namítána nepřesvědčivost důkazů a nedostatek skutkových zjištění ve věci zdravotního stavu a dochované pracovní schopnosti stěžovatelky, nikoliv pouze následné chybné právní posouzení podmínek plné invalidity. S odkazem na předchozí část odůvodnění považuje Nejvyšší správní soud tuto námitku za lichou. Krajský soud nemohl pochybit nedostatečným zjištěním skutkového stavu pro posouzení otázky plné invalidity stěžovatelky za situace, kdy odpověď na tuto otázku byla pro rozhodnutí ve věci irrelevantní. Vadou řízení před krajským soudem byla naopak skutečnost, že k této otázce bylo vůbec nějaké dokazování prováděno. Krajský soud tak překročil vymezený rámec své přezkumné činnosti. Vzhledem k tomu, že z výsledků dokazování nevyvodil žádné závěry, které by se odrazily v jeho rozhodnutí o žalobě, nepovažuje Nejvyšší správní soud tuto vadu samu o sobě za natolik závažnou, že by mohla mít vliv na zákonnost napadeného rozsudku a být důvodem pro jeho zrušení. Důvody kasační stížnosti dle ust. § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. tak ve svém souhrnu nebyly naplněny.

Závěrem Nejvyšší správní soud shrnuje, že nezjistil stěžovatelkou tvrzený důvod podle ust. § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., ani jiné vady, které by mohly mít vliv na zákonnost napadeného rozsudku krajského soudu a k nimž by byl zároveň nucen přihlídnout z úřední povinnosti. Kasační stížnost proto podle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

Stěžovatelka byla v řízení o kasační stížnosti osvobozena od soudních poplatků podle ust. § 11 odst. 1 písm. d) a odst. 3 písm. f) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích. Nejvyšší správní soud již proto o žádosti stěžovatelky o osvobození od soudních poplatků nerozhodoval.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1, 2 s. ř. s. za použití ustanovení § 120 téhož zákona. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 25. července 2007

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu

